

Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 8. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM

Elkészült a nemzeti jelentőségű intézmények listája

Elkészült a nemzeti jelentőségű intézmények listája az egész Kárpát-medencére vonatkozóan - jelentette be Semjén Zsolt a nemzetpolitikai tárcaközi bizottság ülése után. A listán szereplő intézmények nem évről évre, pályázatok útján, hanem kiszámítható módon részesülnek majd támogatásban. A nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes elmondta, akik kiszámítható partnerek a nemzetstratégia tekintetében, azok kiszámítható, speciális finanszírozást fognak kapni. Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár elmondta: a Magyar Állandó Értekezletet (MÁÉRT) kérték fel, hogy határozza meg azt a kritériumrendszert, ami alapján ebbe a körbe be lehet kerülni, a MÁÉRT alapszervezeteitől pedig azt kérték, javasoljanak intézményeket. Az elvárt kritériumok között említette, hogy egy adott intézmény mennyire szolgálja a közösség megmaradását, a magyar nyelv terjesztését, az autonómiát, a helyi közösségek gyarapodását. Feltétel még, hogy mennyire stabil, kiszámítható a működése, vagy tud-e pluszforrásokat bevonni. Az érintett intézmények normatív alapon kapnak támogatást egy-egy költségvetési évben, és nem a nyílt pályázati rendszereken kell eseti jellegű forrásokat kérniük. Olyan intézményekről van szó, amelyek régóta működnek és remények szerint még sokáig működni fognak. Az intézmények listáját minden évben áttekintik, kerülhetnek fel rá újak, de a meghatározott kritériumoknak nem megfelelő intézmények lekerülhetnek a listáról. A támogatásokat már az idei évben eszerint folyósítják, a pontos összeg a szükségletektől, és az intézménytípustól függően eltérő, a döntést a Bethlen Gábor Alap hozza meg, várhatóan heteken belül. Összesen egyébként ötvenhat intézmény és program került fel a nemzeti jelentőségű intézmények listájára; Erdélyből 16, Kárpátaljáról 12, Vajdaságból 11, Felvidékről 10 intézmény, Szlovéniából és Horvátországból két-két intézmény, míg a diaszpórából három intézmény. Németh Zsolt külügyi államtitkár emlékeztetett, hogy a közeljövőben tartják a szlovákiai választásokat, és bíznak abban, hogy ezeken egyértelműen pozitív megoldást sikerül találni a hosszú ideje függőben lévő állampolgársági kérdésre. Ezt a reményt nem adják fel - fogalmazott, hozzátéve: a felvidéki magyarok addig is számíthatnak a magyar kormány és diplomácia egyértelmű támogatására. Feladatként említette annak áttekintését, hogy az állampolgársági folyamatot hogyan lehet még gördülékenyebbé tenni. Úgy látják, hogy a nyugati magyar diaszpórában komoly tartalékok vannak, ezért a külügyi tárca az év folyamán a remények szerint újra tudja nyitni az előző kormány által bezárt konzulátusokat. Szólt arról is, hogy a külföldi magyarok szavazati jogának technikai részleteiről is rendelkező választási eljárásról szóló törvény szakértői munkái elkezdődtek.

2012 a külhoni magyar óvodák éve

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár a budapesti Magyarország Házában megtartott sajtótájékoztató keretében jelentette be a „2012 a külhoni magyar óvodák éve” elnevezésű programsorozatot, melynek célja a határon túli magyar óvodák népszerűsítése. Répás Zsuzsanna emlékeztetett, hogy tavaly novemberben a Magyar Állandó Értekezlet keretében fogadták el azt a stratégiát, mely a külhoni magyar közösségek megmaradását hivatott támogatni. Hangsúlyozta, hogy az oktatási intézmények tudnak a legtöbbet tenni annak érdekében, hogy a felnövekvő generációk a magyar közösségek aktív részévé váljanak. Kifejtette, hogy első lépésként az óvodásokra és az óvodai beiratkozásra koncentrálnak, hiszen - mint mondta - „ebben a korban a legfogékonyabbak a gyerekek”. Az államtitkár úgy

fogalmazott: szeretnék elkerülni, hogy megszakadjon a magyar nyelv továbbadásának lehetősége. A külhoni magyar óvodák vonzóna tétele érdekében programsorozatot hirdettek meg, melyre 100 millió forintot különítettek el a Bethlen Gábor Alapból - tájékoztatott az államtitkár. A részleteket ismertette elmondta, hogy a nemzeti hagyományok megismertetése érdekében szeretnék az ismert, magyar óvodapedagógiai módszereket átadni, valamint különböző programokat indítani, melyek a szülők számára is vonzóna teszi a magyar óvodákat. Ennek keretében látogatnak el a külhoni régiókba, ahol a módszereket ismert pedagógusokkal, népzenezőkkel mutatják be. Ezek mellett - folytatta - olyan cselekvési terveket dolgoznak ki, melyek a külhoni magyar óvodák fejlődését segítik.

Kelemen Hunor: a magyar kormány sugallata is a koalíció fenntartása volt

Kelemen Hunorral, az RMDSZ elnökével készített interjút a Krónika napilap. A politikust – aki egyben a nemrég újjáalakult román kormányban is megtartotta kulturális miniszteri posztját – a kormányalakítás körülményeiről és az RMDSZ koalícióban maradásának indokairól kérdezték. Kelemen kifejtette: az RMDSZ inkább az előrehozott választások mellett érvelt, ám ezt sem a demokrata-liberálisok, sem Traian Băsescu államfő nem részesítette előnyben, így – mivel a parlament feloszlatása teljes egészében az államfő kezében van – letettek szándékukról. Az új kormány programjáról szólva a szövetségi elnök kifejtette, hogy abban benne lesz a MOGYE körüli huzavona, de például az egész napos magyar nyelvű tévé- és rádióadás kérdése is. Az RMDSZ kormányon maradását keményen bírálta a Szövetség ellenzéke, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) és a Magyar Polgári Párt (MPP). Ennek kapcsán Kelemen Hunor hosszú bevezető után tette világossá véleményét: „most olyasmit mondok, amit nyilvánosan még nem mondtam el. Emil Boc lemondása után rögtön volt konzultációm a magyar kormány képviselőivel, ők hívtak fel telefonon. Nevet nem mondok, de nagyon magas rangú, nem mindennapi szereplője a budapesti kormánynak. Ismeretes, hogy az Orbán-kormány milyen koalíciót lát partnerként Romániában, kivel tudnak együttműködni, arra sem kell kitérnem, milyen a viszony a magyar kormányfő és a román államfő között. Sőt azt sem kell ecsetelnem, hogy a román ellenzék nem Boctól akart megszabadulni, hiszen ő legkésőbb novemberben úgy is elment volna, a célpont máshol volt megjelölve. És a magyar kormány ilyen szempontból nagyon tisztességesen járt el, konzultált az RMDSZ-szel. Meghallgattam és figyelembe vettem, amit elmondtak, és azt is közöltem, hogy döntésünket racionálisan fogjuk meghozni, figyelembe véve az RMDSZ és a romániai magyarság, Románia érdekeit. Mondjam úgy: döntésünk most egybeesett a magyarországi sugallattal. Ezek után a cinizmus tetejének tartom odatenni Toró T. Tibort, hogy nyilatkozzon arról, miért vagyunk mi kormányban, és hogy nem kellett volna ott maradni, mert az EMNP ideiglenes elnöke egészen pontosan ismeri, mi a magyar kormány véleménye erről. Sőt azt gondolom, hogy napi kapcsolatban áll a magyar kormány képviselőivel, amivel nincs semmi baj. Nem foglalkozom ezekkel a cinikus, felelőtlen kijelentésekkel, szerintem nem ilyen esetekben kellene egymásnak feszülnünk, hanem programokról kellene vitáznunk. Ők versenyre készülnek, ki vannak tömve pénzzel, teleragasztják Erdélyt RMDSZ-ellenes matricákkal, amit én értek, de nem tudok értékelni. Ez nem az együttműködés terepét készíti elő”.

Román vezetők üdvözölték a magyar nemzetiségi törvényt

Latorcai Csaba, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium nemzetiségi és civil kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára február 13-án Bukarestben ismertette a magyar nemzetiségi törvényt és különösen annak román vonatkozásait. A román vezetők köszönetet mondtak a magyar kormány képviselőjének az új nemzetiségi törvény megalkotásáért, és valamennyien elismeréssel illették annak tartalmát. Bogdan Aureescu külügyminisztériumi államtitkár külön üdvözölte, hogy a törvény fellép az „etnobiznisz” jelensége ellen. Ciprian Cimpineanu helyettes pátriárcha méltatta a magyar kormány és a magyarországi román ortodox egyházak között kialakult konstruktív együttműködést, és külön is kiemelte a magyarországi ortodox templomok felújításának támogatását. Dézsi Attila, a román kormány miniszteri rangú főtitkára a két ország pályázati rendszereiben rejlő lehetőségeket egyeztetette Latorcai Csabával. A megbeszélés napirendjén kiemelt helyet foglalt el a szórványmagyarság összehangolt támogatása, valamint az ezen a területen a magyar kormányra és civil szervezetekre, illetve a romániai magyar közösségekre háruló közös felelősség.

„Nem európai, civilizálatlan” a magyar állampolgársági törvény

Szlovákiában kikézbesítették az első olyan hivatalos értesítést, amely már papíron is bizonyítja, hogy egy, a magyar állampolgárságot megszerző személyt töröltek a lakcímnnyilvántartásból. Az első ilyen értesítést Kassai Gyula lévai református lelkész kapta; ebben az áll, hogy személye bejelentett lakhely nélküli idegen Szlovákiában. A most kikézbesített igazolás előzménye, hogy a református lelkész február 15-én személyesen ment be a Lévai Városi Hivatalba, hogy tájékoztatást kérjen, miért nem kapott értesítőt a választásokról és kérte állandó lakhelyének igazolását. A választ két nappal később már kézhez is kapta. „Kiderült, hogy a nyitrai hivatal 2011.11.21-i levelében értesítette a városi hivatalt az állampolgárságom elvesztéséről, én azonban ezt a levelet nem kaptam meg” – mondta el Kassai. A válaszlevélben úgy kezelték, mint az idegenrendészeti hivatalnál bevezetett külföldi állampolgárt, noha Kassai Gyula nem kért tartózkodási engedélyt. Később az önkormányzat egyeztetett az ügyben a belügyminisztériummal és pontosították, hogy Kassai Gyula jelenlegi státusza: bejelentett lakhely nélküli idegen Szlovákiában. Kassai a fennálló helyzet dacára szeretne részt venni a márciusi parlamenti választásokon. Nem a lévai református lelkész az egyetlen, aki nem vehet majd részt a március 1-én sorra kerülő parlamenti választásokon. A magyar-szlovák kettős állampolgárságukat nyíltan vállalók közül senki nem kapta meg a hivatalos értesítőt a voksolásról, a Felvidék Ma hírportál által megkérdezettek – Boldoghy Olivér, Dolník Erzsébet, Fehér István, Gubík László, Kassai Gyula – mind megerősítették, hogy ennek ellenére elmennek választani.

„Magyarország javítsa ki a kettős állampolgárság megszerzéséről szóló, nem európai, civilizálatlan törvényét és nem lesznek ilyen gondok” – válaszolta Mikuláš Dzurinda szlovák külügyminiszter, az SDKÚ elnöke az MTI azon kérdésére, hogy van-e Szlovákiának olyan

törvénye amely lehetővé teszi, hogy szlovák állampolgárokat választójoguk elvesztésével büntessék azért, mert felvették egy másik ország állampolgárságát.

Tovább folytatódik az idén századik életévét betöltő Tamás Ilonka és lánya, Anikó kálváriája is. A család beadvánnyal fordult a strasbourgi székhelyű Európai Emberi Jogi Bírósághoz, amiért a magyar állampolgárság felvétele miatt a hatályos szlovák törvények alapján megfosztották őket a szlovák állampolgárságuktól. Az idős pedagógusnak és lányának az Emberi Méltóság Tanácsa nyújtott jogi tanácsadást a beadvány elkészítéséhez. A kérelemben több célt is megfogalmaztak. Az első Tamásék szlovák állampolgárságának visszaszerzése. Ezzel szorosan összefügg az állandó lakcím visszaszerzése is. A beadványban Tamásék kártérítési igénnyel is fellépnek a szlovák állammal szemben az őket ért megpróbáltatások miatt. Célként fogalmazták meg a vezető ítéleten alapuló eljárás keretében a Szlovák Köztársaság nemzeti jogrendjében található strukturális problémák orvoslását is.

Iveta Radičová a pozsonyi Pátria Rádióknak adott interjújában úgy vélte, hogy sem a kettős állampolgárságról szóló magyar döntés, sem a Fico-kabinet erre adott válasza nem volt szerencsés lépés. A szlovák kormányfő elmondása szerint „nem rendelkezünk jó megoldással a magyar fél nem szerencsés és nem standard döntésére”. Úgy vélte, hogy a nemzetközi normáknak megfelelő eljárásra lett volna szükség a kettős állampolgárság formájáról és módjairól való megegyezéshez. A gyorsított honosítási eljárásra reakcióként 2010 májusában elfogadott, a kettős állampolgársággal foglalkozó szlovák törvényre utalva Radičová hozzátette: ehelyett egy egyszeri intézkedés történt, amire Robert Fico kormánya szerencsétlen módon reagált. A szlovák kormányfő az egyedüli megoldást a kettős állampolgárság olyan szabályozásában látja, mint amelyet Szlovákia Csehország és több más állam viszonylatában alakított ki. Radičová úgy ítélte meg, hogy már nem sok idő kellett volna a kérdés megoldásához. „Ebben a lerövidített választási ciklusban ezt nem sikerült ezt megoldanunk, de kormányfői szintű megállapodás létezett, elindítottuk a szakbizottság munkáját, és meggyőződésem, hogy már csak egy kevés idő kellett volna még a megoldáshoz” – nyilatkozta a szlovák kormányfő.

Vajdaságban az EP alelnöke

Vajdaságba látogatott Surján László, az Európai Parlament frissen megválasztott alelnöke, aki elsőként Németh László megyéspüspökkel találkozott Nagybecskerekén. A KDNP európai parlamenti képviselője kifejtette: „azért jöttem, mert 20 éves a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség és hónapokkal ezelőtt meghívtak. Időközben az Európai Parlament alelnökévé választottak és feladatkörömbe tartozik részben az egyházakkal való kapcsolattartás, részben pedig a nyugat-balkáni térség. Nem hivatalosan vagyok tehát itt, és ki akarom használni ezt az alkalmat arra, hogy tájékozódjak. Számomra, mint magyar politikus számára kiemelkedő fontossága van annak, hogy Szerbia minél hamarabb a közös „csapat” tagja lehessen. Amennyiben ezen a poszton ezt elő tudom mozdítani, azt minden örömmel meg fogom tenni. Szükséges az, hogy ebben a térségben ezek a népek és országok egymásra találjanak. Ezt az európai integráció, a határok légneművé tétele nagyon elősegíti”. Németh László arról beszélt, mennyire fontos, hogy az EP alelnöke személyesen érdeklődik a vajdasági magyarság

problémái iránt. „Ez egy nagy megtiszteltetés számunkra itt, a nagybecskereki püspökség területén, hogy az Európai Parlamentnek az alelnöke ellátogatott hozzánk, hogy megérdeklődjön, illetve, hogy személyesen is meggyőződjön arról, hogy élünk, mik a gondjaink, mit szeretnénk, miben tudnának ők segíteni nekünk, vagy miben tudnánk mi segíteni nekik, hogy információk alapján nekik is jobb belátásuk legyen az itteni helyzetre”.

A kisebbségi politizálás lehetőségeiről tanácskozták Szabadkán

Tér és idő 1918 után – A kisebbségi politizálás lehetőségei címmel rendezett szombaton konferenciát a Vajdasági Magyar Szövetség Szabadkán, a trianoni békediktátum utáni első délvidéki magyar párt megalakulásának évfordulója alkalmából. A tanácskozáson, amelynek a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar adott otthont, szerbiai és magyarországi, nemzetközileg is elismert történészek tartottak előadást, a közönséget Pásztor István, a VMSZ elnöke, Glatz Ferenc akadémikus, az MTA Történettudományi Intézetének igazgatója, az államközi történeשבizottság magyar elnöke és Vojislav Stanovcic, a bizottság szerb elnöke köszöntötte. Az eseményt megtisztelte jelenlétével Pirityiné Szabó Judit, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárságának fősztályvezetője, Nikowitz Oszkár, Magyarország belgrádi nagykövete, Korsós Tamás szabadkai főkonzul, valamint Schöpflin György EP-képviselő. Pásztor István hangsúlyozta: „Amikor a politika a holnapról gondolkodik, és a mátr próbálja megérteni, akkor elengedhetetlen, hogy visszanyúljon a múltba, megismerve és megértve azt. Ebben a szembesülésben a történészeknek nagy feladatuk van. Függetlenül attól, hogy nem mindennapi ez az esemény, meggyőződésem, hogy jó ügyet szolgálunk: annak elérése érdekében tevékenykedünk, hogy a körülöttünk lévő feszültségek feloldódjanak, és nyitottabbá váljunk egymással szemben”. Vojislav Stanovcic kiemelte: olyan korszakban élünk, amikor a két nemzet baráti kapcsolatait folyamatosan erősítik, mivel Szerbia európai útját Magyarország segíti. Ebben az államok közötti együttműködésben a vajdasági magyarok kétségkívül hidat alkotnak. Bár a szerb–magyar viszony a történelem folyamán nem volt mindig felhőtlen, a mai nap hozzájárul a két nemzet történelmének megértéséhez és a két nemzet közötti bizalom megerősítéséhez. Többek között e célból alakult meg a magyar és a szerb tudományos akadémiák tagjaiból álló vegyes bizottság, amelynek célja a második világháború utáni civil áldozatok kilétének feltárása – emelte ki beszédében Stanovcic. Glatz Ferenc arról beszélt, hogy „nem azért idézzük a történelmet, hogy a legitimitásunkat bizonyítgassuk, hanem hogy rámutassunk az adott helyzetben kínálkozó lehetőségekre. Nem csak a piros-fehér-zöld zászlót kell lobogtatni, nem csak a székely himnuszt kell énekelni! Túl vagyunk ezen a magyarságon. Meg kell teremteni azokat az embereknek lehetőséget adó gazdasági, szociális, politikai és közéleti fórumokat, ahol a magyarságunkat megfelelően képviselhetjük” – mondta a történész, aki kiemelte: Szerbia nem gyengül azáltal, hogy magyar nemzetiségű polgárai a magyar kultúránemzet részeként tekintenek magukra, sőt ezáltal az állam jobb adófizető polgárai lesznek. A rendezvény második részeként a résztvevők az Ügyelni kell a birodalomra címmel megrendezett díszülés előtt leplezték azt a Nép kör homlokzatán elhelyezett emléktáblát, amely a kilenc évtizeddel ezelőtt történt események előtt tiszteleg. Az esemény díszvendége és szónoka Hende Csaba honvédelmi miniszter volt, aki megjegyezte, hogy a magyar nemzet története a megmaradásról szól. Arról a megmaradásról, amelyet a nemzet minden katasztrófa után kemény munkával, áldozatvállalással újra meg tudott szerezni

magának. Abban a józan reményben állunk itt, hogy a történelmet egyre jobban megismerve és megértve a szerb és a magyar nemzet is egyre jobban fogja ismerni és érteni egymást. Abban a tudatban jöttünk ide, hogy az itt élő magyar közösség közelebb viszi egymáshoz Magyarországot és Szerbiát – hangsúlyozta a honvédelmi miniszter. Pásztor István örömet fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az ünnepségen jelen voltak a valamikori VMDK alapító tagjai, függetlenül attól, hogy pártpolitikai értelemben hol foglalnak helyet, hiszen a vélt vagy valós sérelmeken túllépve közösen kell ünnepelni.

Bayer Mihály kijevi nagykövet Kárpátalján

A magyar-ukrán határátkelőhelyek fejlesztéséről és a kárpátaljai magyarságot érintő kérdésekről folytatott megbeszélést Kárpátalja megye vezetőivel Ungváron Bayer Mihály, Magyarország kijevi nagykövete. Bayer Mihály az Olekszandr Ledida kárpátaljai kormányzóval és Ivan Balogával, a Kárpátalja megyei tanács elnökével való találkozáson bejelentette, hogy Kárpátalja ötmillió euró támogatást kap az Asztély-Beregsurány ukrán-magyar határátkelőhely fejlesztésére. Hozzátette: a finanszírozás kérdését február végéig rendezni kell, ezért szerinte célszerű lenne megvizsgálni, hogy miként lehetne folytatni a határátkelőhelyhez vezető, Beregszászt elkerülő út építését. A magyar diplomata arról biztosította Kárpátalja megye vezetőit, hogy Magyarország fontosnak tartja a kapcsolatok dinamikus fejlesztését Ukrajnával. Mint kifejtette, Magyarország és Ukrajna kormányainak szorosabban kell együttműködniük a határátkelőhelyek hatékonyabb működése érdekében. Hangsúlyozta: az egyik legfőbb feladat a Záhony-Csap közötti átkelőhelyre jellemző sorok problémájának a megoldása. Az államközi kapcsolatokat érintve Bayer elmondta, hogy a múlt év decemberében ugyan jegyzőkönyv aláírása nélkül zárult a Magyar-Ukrán Kormányközi Kisebbségi Vegyes Bizottság ülése, ám mostanra a feleknek „sikerült 98 százalékban egyezségekre jutniuk a vitás kérdéseket illetően”. Tájékoztatatta partnereit, hogy március végéig ismét összeül Magyarországon a határon átívelő együttműködést szolgáló magyar-ukrán kormányközi vegyes bizottság. Bayer felvetette a Beregszászhoz közeli nagymuzsalyi aranybánya újraindításának kérdését, emlékeztetve annak káros környezeti hatásaira. Válaszában Kárpátalja kormányzója kifejtette, hogy a problémát államközi szinten lehet csak rendezni, mert az kívül esik a regionális államhatalom hatáskörén. A diplomata szóba hozta a katasztrófa sújtotta Aknaszlatina lakossága egy részének tervezett – nagyrészt magyarokat érintő – átköltöztetését is. Erre reagálva Ledida elmondta, hogy nagyrészt felépült az a település – középületekkel, iskolával együtt –, ahová a bányaomlások által veszélyeztetett aknaszlatinaikat szeretnék áttelepíteni. Ugyanakkor emlékeztetett: senkit nem fognak kényszeríteni arra, hogy elhagyja lakóhelyét, a maradéknak viszont alá kell írniuk egy nyilatkozatot, amely szerint ezt saját felelősségükre teszik. A kijevi magyar nagykövetet hivatalában fogadta Mikola Veges, az Ungvári Nemzeti Egyetem (UNE) rektora, aki köszönetet mondott Magyarországnak a kárpátaljai felsőoktatási intézménynek nyújtott jelentős támogatásért. A találkozáson szóba került az egyetem keretében működő Ungvári Hungarológiai Központ finanszírozásának kérdése.